

[Hanne Engberg]

sker at henvende mig til. Det er socialdemokratiet, der har denne alvorlige opfattelse af apartheidsystemet og ønsker at indgå i embargo, men som finder forskellige undskyldninger.

Jeg vil henvise til, som jeg har gjort før, at vi jo bliver opfordret til det af folk i Sydafrika, som vi støtter. Jeg vil henvise til det, Oliver Tambo, formanden for ANC, sagde, da han var i Danmark den 13. marts 1981 og talte med medlemmer af udenrigsudvalget og vi kom med de indvendinger, som regeringen kommer med, nemlig at det jo ikke har meget formål, når sikkerhedsrådet ikke går ind for det. Da svarede Oliver Tambo: vi mener, det er meget væsentligt, at nogle lande går foran i denne sag, at selv mindre lande går foran og prøver at få andre lande med sig. Der er nok lande, der vil, nemlig OPEC-landene, og vi ser på det hollandske eksempel som noget meget vigtigt. Det er en sag af stor vigtighed, og jeg håber, at I vil kæmpe videre for den.

Det var efter, at Oliver Tambo havde været til møde med udenrigsministeren og statsministeren om denne sag, at han talte således til udenrigsudvalget.

Jeg vil også citere biskop Toto, som i de samme dage var i København – og vi ved jo, hvordan det er gået biskop Toto, efter at han er vendt tilbage til Sydafrika; hans pas er blevet inddraget, efter at han har været på rundrejse i hele Europa for at tale for økonomiske boykotter af Sydafrika: det økonomiske pres på apartheidsystemet er noget af det vigtigste, omverdenen kan bidrage med i kampen mod racediskriminationen, var biskop Totos ord; vi mener, at de lande må vælge side i tide. Vil vil huske dem, der stod på vor side i frihedskampen.

Jeg er ikke i tvivl om, at udenrigsministeren vil bifalde disse ord og synes, det er udmærket, men stadig vil holde sig til, at det er sikkerhedsrådet, som skal gå foran, og derunder kan vi altså skjule vores hensigter og vores engagement.

Jeg vil med hensyn til det hollandske eksempel nævne, at det er rigtigt, at hollænderne i parlamentet nu har skiftet mening så sent som her i april, men forudsætningerne er jo dem, der er nævnt i bemærkningerne, nemlig at det hollandske parlament to gange med flertal har henstillet til deres regering at gå foran i denne sag, men at man skulle hen-

vende sig til de nordiske lande og Benelux-landene for at få disse lande med i denne kampagne, og begge gange kunne den hollandske regering melde tilbage til det hollandske parlament, at det ikke var muligt at få andre lande med.

Det er på denne baggrund, jeg kan fortælle også hr. Bjørn Elmquist, at der altså sker en sådan nedsættelse af tempoet med hensyn til embargo over for Sydafrika. Hollænderne har været uforfærdede – deres flertal har ønsket det – men på baggrund af, at andre i Europa ikke ønsker det, har det hollandske flertal, som ikke har været særlig stort, men dog har været der, skiftet mening. Det har Danmark med sin indsats altså været medvirkende til, og det synes jeg ikke vi kan være bekendt.

Den socialdemokratiske ordfører nævnte, at man i Norge har besluttet ikke at eksportere olie til Sydafrika, og at man har standset den norske tanker »Havdrot«, som var i færd med at gøre det. Ikke engang på denne baggrund kan vi altså få tilslutning fra udenrigsministeren til, at eksport af olie fra Nord-søen fremtidig aldrig nogen sinde vil kunne nå direkte eller indirekte til Sydafrika; ikke engang så langt vil udenrigsministeren gå.

Men altså også med hensyn til transporten af olie synes jeg, der er så stærke vidnesbyrd fra de folk i Sydafrika, der kæmper mod deres apartheidsystem, og også andre steder fra, at jeg slet ikke kan acceptere de formuleringer, der er kommet i dag om, at det ikke kan nytte noget.

Udenrigsministeren sagde også, at det jo blot vil afsløre, at der ikke er en stærk stemning for det i de vestlige lande. Ja, og hvad så? Er det virkelig en hindring? Skal vi holde os tilbage og som mus krybe i et musehul, fordi vi er klar over, at de store og stærke lande i Vesteuropa ikke vil gå med? Er det en sådan følgagtighed over for denne holdning, vi skal satse på, i stedet for at tage de initiativer, som har været taget, og som dette er et eksempel på, at bryde det dødvande, som ANC anser for meget farligt i situationen, nemlig at de små lande sammen går foran, sådan som det hollandske eksempel var, men desværre ikke stadig er, et eksempel på?

Jeg er meget skuffet over holdningen i dag og ser ingen rimelige forklaringer på, at vi fortsætter med denne valne danske holdning.